



Projecte Lingüístic
I.E.S. Isidor Macabich

1. Introducció

El projecte lingüístic és un instrument d'organització i gestió, inclòs al projecte educatiu de centre (PEC), per mitjà del qual cada centre educatiu dissenya, a partir de la seva pròpia realitat i d'acord amb la normativa vigent, de quina forma es plantejaran l'ús i l'ensenyament de les llengües presents al currículum.

El gran objectiu d'aquest projecte ha de ser que en aquest Institut es garanteixi el domini oral i escrit, per part de l'alumnat, de les dues llengües oficials del nostre territori, la catalana i la castellana. i en la mesura del que sigui possible, d'una llengua estrangera, en el nostre cas l'anglès. A més, ha de ser tingut en compte que la llengua catalana, com a llengua pròpia d'Eivissa, és un element fonamental per entendre la realitat de la nostra terra i, en conseqüència, hauria d'ésser un instrument bàsic de comunicació i d'arrelament de tots els que l'habitam, independentment d'orígens i condicions socials.

És per això que es fa necessari l'ús acadèmic de la llengua catalana, més enllà de la seva presència com a matèria obligatòria del currículum. Més encara quan es constata la situació de minorització en què es troba la nostra llengua pròpia en molts d'àmbits, però especialment aquells especialment relacionats amb la joventut (mitjans de comunicació, cinema, jocs, etc.). Fer del català la llengua de l'Institut és la millor garantia per a un projecte educatiu que hauria de donar una gran importància al coneixement de la realitat de l'entorn natural, cultural i social. Ha de ser, a més, un instrument per a tothom, de tal forma que esdevingui un mecanisme d'integració i no de separació, de convivència i no de conflicte.

Cal dir, de tota manera, que aquestes prioritats no són noves a l'IES Isidor Macabich. Ja l'any 1991 aquest centre havia obtingut de la Direcció General de Renovació Pedagògica autorització per impartir ensenyament en llengua catalana. Aleshores es va redactar un projecte lingüístic. El curs 2011-12 es va revisar i actualitzar aquest projecte per tal d'adaptar-lo a les noves normatives que havien anat

sorgint i a la realitat sociolingüística canviant del centre i del seu entorn. Durant aquest curs 2016-17, la CNL, a instància de la direcció del centre i de la CCP, ha fet una nova revisió i actualització del PLC, adaptant-lo al marc legal actual, modificant diversos aspectes i incorporant-ne altres de nous, tenint present la situació actual del nostre centre.

2. Marc legal

El marc legal de l'ensenyament en llengua catalana i de la llengua catalana en els instituts d'ensenyament secundari de les Illes Balears ve regulat fonamentalment per la següent normativa:

- Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per la millora de la qualitat de l'educació.
- Llei Orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears.
- Decret 92/1997, de 4 de juliol, que regula l'ús i l'ensenyament de i en llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, en els centres docents no universitaris de les Illes Balears.
- Decret 120/2001, de 27 de setembre, pel qual s'aprova el reglament orgànic dels instituts d'ensenyament secundari
- Decret 45/2016, de 22 de juliol, per al desenvolupament de la competència comunicativa en llengües estrangeres als centres educatius sostinguts amb fons públics de les Illes Balears.
- Ordre del Conseller d'Educació núm. 9755 de 12/05/98, que regulen els usos de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, com a llengua d'ensenyament en els centres docents no universitaris de les Illes Balears.

Com a element rellevant per a aquest Projecte Lingüístic, cal assenyalar que el Decret 92/1997 estableix, en el seu capítol II, la llengua catalana com a llengua de l'ensenyament, la qual cosa vindrà planificada i regulada a través dels projectes lingüístics de centre. En el seu article 18.a s'estableixen com a àrees obligatòries d'ensenyament en llengua catalana, a l'Ensenyament Secundari Obligatori, l'àrea de Ciències Socials, Geografia i Història i l'àrea de Ciències de la Naturalesa. De la resta d'àrees, indica que s'ha

d'impartir en llengua catalana com a mínim la meitat del total d'hores lectives que s'imparteixen a cada grup d'alumnes.

En el capítol III del mateix Decret 92/1997 s'estableix l'ús de la llengua catalana com a llengua de relació i de comunicació en l'àmbit docent, tant de l'Administració com en les relacions mútues entre els centres i amb les altres administracions territorials de les Illes Balears i dels territoris de parla catalana. Així mateix, es fomentarà l'ús de la llengua catalana en els actes culturals que organitzi el centre i en les activitats complementàries que s'ofereixin als alumnes. També es farà ús de la llengua catalana en les actuacions administratives de règim intern, com ara actes, comunicats i anuncis.

L'Ordre 9755, de 12 de maig de 1998, regula el procés d'elaboració i actualització del projecte lingüístic de centre i indica, entre d'altres coses, que la programació general anual haurà d'incloure les previsions en matèria de concreció de les directrius emanades del projecte lingüístic i, haurà d'atendre també tot allò que faci referència a la planificació de l'ús progressiu de la llengua catalana en l'àmbit administratiu i en les comunicacions del centre (article 5). Això vol dir, idò, que s'hauran de concretar a l'inici de cada curs quines àrees s'ensenyaran en llengua catalana. És important d'assenyalar, també, que el punt d de l'article 4 d'aquesta mateixa ordre diu, literalment: *"S'establiran normes d'ús lingüístic a les àrees impartides en llengua catalana, de manera que totes les activitats docents i de comunicació, realitzades pel professorat i per l'alumnat, siguin en aquesta llengua, així com també ho seran els llibres de text; hi haurà d'haver materials de consulta en llengua catalana a la disposició dels alumnes"*. Aquestes premisses hauran de recollir-se en la programació general anual dels departaments didàctics corresponents.

Seguint amb la mateixa Ordre 9755, de 12 de maig de 1998, és interessant assenyalar que a l'article 9, punt 4, s'indica que a l'ensenyament secundari postobligatori (batxillerats, cicles formatius) l'ús de la llengua catalana ha de ser *"com a mínim igual al de la llengua castellana"*, i que hi ha d'haver una coherència amb les matèries que els alumnes hauran cursat en llengua catalana en els cursos anteriors (en l'etapa obligatòria de la secundària).

En algunes normatives posteriors s'ha reïncidit en la mateixa línia, com és el cas del Decret 125/2000, de 8 de setembre, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments de l'educació infantil, l'educació primària i l'educació secundària obligatòria a les illes Balears, que al seu article 3, punt 1 diu: *“La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, és la llengua de l'ensenyament. El seu ús com a llengua vehicular i d'aprenentatge de l'educació infantil, l'educació primària, i de l'educació secundària obligatòria s'ha d'adequar al que es disposa en la normativa vigent. Des de l'escola se n'ha de potenciar l'ús i des del Govern s'han d'adoptar les mesures encaminades a la seva plena normalització”*. I a l'article 6, punt 3, diu: *“Els centres docents han de disposar del seu projecte lingüístic, inserit en el projecte educatiu i encaminat a la plena normalització de la llengua catalana, el qual inclou la planificació lingüística del centre i la consideració de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, com a llengua vehicular de l'ensenyament, d'acord amb el que es preveu a la normativa vigent”*.

Per altra banda, l'aprovació del Decret 45/2016, de 22 de juliol, per al desenvolupament de la competència comunicativa en llengües estrangeres als centres educatius sostinguts amb fons públics de les Illes Balears requereix algunes adaptacions del PLC i dels Plans d'aplicació, seguiment i avaluació del PLC. Són especialment rellevants en aquest sentit els articles 2, 3 i 4 que, entre d'altres aspectes, especifiquen:

Article 2. Projecte lingüístic de centre

2. Aquest projecte ha d'incloure l'organització de les llengües d'ensenyament del centre i pot incorporar l'ensenyament en llengües estrangeres.

4. La concreció anual del projecte lingüístic de centre, que s'ha d'incloure dins la programació general anual (PGA), ha d'especificar, per a les assignatures o els mòduls objecte d'ensenyament en una llengua estrangera, els objectius, la metodologia, els mecanismes i indicadors d'avaluació, els agrupaments i criteris d'accés de l'alumnat, la temporalització, la tipologia d'activitats, i els recursos didàctics i humans implicats. S'hi ha de fer constar expressament, també, la titulació acreditativa de coneixements de l'idioma, l'especialitat i la situació administrativa per a l'ensenyament en una llengua estrangera del professorat implicat.

5. El projecte lingüístic ha de contenir criteris, indicadors i procediments per avaluar els resultats de les propostes

pedagògiques amb la finalitat de corregir les deficiències que s'hi detectin i millorar les competències comunicatives. Aquesta avaluació interna ha de ser objecte de contrast amb les diferents avaluacions externes en les quals participi l'alumnat del centre, de manera que sigui un element més a tenir en compte a l'hora de renovar o modificar el projecte lingüístic.

6. El Departament d'Inspecció Educativa ha de fer el seguiment de l'aplicació dels projectes lingüístics de centre i ha de supervisar-ne l'anàlisi dels resultats.

Article 3. Ensenyament de llengües estrangeres

1. La llengua vehicular que s'ha d'utilitzar en l'ensenyament de llengües estrangeres ha de ser la mateixa llengua objecte d'ensenyament.

2. Els centres, d'acord amb la seva autonomia pedagògica, han d'incloure en la programació general anual situacions d'aprenentatge i activitats en llengües estrangeres amb la finalitat de potenciar la competència lingüística de l'alumnat. Així mateix, han d'utilitzar estratègies organitzatives i metodològiques per promoure el desenvolupament de la competència comunicativa en llengües estrangeres. Una resolució de la directora general de Formació Professional i Formació del Professorat establirà els criteris i les condicions que han d'incloure aquestes estratègies organitzatives i metodològiques.

Article 4 Ensenyament d'assignatures o mòduls no lingüístics en llengües estrangeres

1. L'ensenyament d'assignatures o mòduls no lingüístics en una llengua estrangera és de caràcter voluntari.(...) El projecte lingüístic ha de motivar la decisió d'incorporar, o no, l'ensenyament en una llengua estrangera tenint en compte la realitat del centre per tal de complir els principis establerts en l'article 5 d'aquest Decret.

2. El principal objectiu d'aquesta pràctica ha de ser millorar la competència comunicativa de l'alumnat mitjançant l'augment del temps d'exposició i ús de la llengua estrangera. Així, per tal de millorar la competència lingüística de l'alumnat cal usar estratègies organitzatives, metodològiques i criteris d'avaluació fonamentats en el treball de les destreses comunicatives orals i escrites en el marc d'un aprenentatge funcional de les llengües, així com fomentar una actitud positiva de l'alumnat vers la convivència en un entorn multicultural. L'ensenyament en una llengua estrangera es pot aplicar totalment o parcialment a una assignatura a l'educació primària, l'educació secundària obligatòria i el batxillerat i a un mòdul de la formació professional.

4. *L'ensenyament d'assignatures o mòduls no lingüístics en llengües estrangeres s'ha de planificar a partir dels recursos i de la plantilla de docents de què disposi el centre educatiu.*

5. *Els centres educatius públics poden sol·licitar a la directora general de Formació Professional i Formació del Professorat l'ampliació de l'ensenyament en llengües estrangeres a una segona assignatura o mòdul no lingüístic del currículum a partir del quart curs de l'educació primària.*

Article 5 Igualtat d'oportunitats i no-discriminació

1. *La implementació de l'ensenyament de matèries no lingüístiques en llengües estrangeres s'ha de basar en els principis d'igualtat d'oportunitats i no-discriminació, respectant sempre els aspectes bàsics del currículum regulats en els decrets corresponents de cada ensenyament.*

2. *Cada centre educatiu ha de determinar el sistema d'accés de l'alumnat a aquests ensenyaments d'acord amb els criteris que s'estableixin mitjançant una resolució de la directora general de Formació Professional i Formació del Professorat. S'han de potenciar els grups flexibles per permetre la incorporació de tots els alumnes interessats a rebre aquest ensenyament en els termes establerts en el projecte lingüístic de centre i en la mesura de les possibilitats organitzatives de cada centre.*

3. *Els centres que implementin l'ensenyament de matèries no lingüístiques en llengües estrangeres han de preveure l'atenció a la diversitat i les mesures de suport adients per als alumnes que les necessitin.*

4. *La introducció de l'ensenyament en llengües estrangeres s'ha d'implementar de manera progressiva d'acord amb criteris pedagògics. Això s'ha de reflectir en el projecte lingüístic del centre.*

Finalment, cal assenyalar també que no hi hauria d'haver problemes pel que fa a la capacitació del professorat a l'hora d'impartir les classes en llengua catalana, donat que en la Llei de Normalització Lingüística (de 1986), ja s'indicava que "...els professors que imparteixen l'ensenyament dins l'àmbit de les Illes Balears han de posseir el domini oral i escrit dels dos idiomes oficials..." (art. 23.2). Recentment, al Decret 115/2001, de 14 de setembre, pel qual es regula l'exigència de coneixement de les llengües oficials al personal docent, també diu, al seu article 1, punt 1: "D'acord amb les exigències de la tasca docent, el professorat dels centres d'ensenyament no universitari de les Illes Balears ha de posseir el

domini de les dues llengües oficials de la comunitat autònoma, de manera que permeti la comprensió i la utilització correcta d'ambdós idiomes en la pràctica docent habitual, tant en l'expressió oral com en l'escripta." Més endavant s'indica com a data límit per a la possessió d'aquest requisit la del 31 d'agost de l'any 2002. En conseqüència amb tot el que s'ha indicat, no es pot al·legar, en cap cas, per part del personal docent, incapacitat per a impartir les classes en llengua catalana, de tal manera que tots els centres de les Illes Balears hauran d'anar avançant cap a l'objectiu de que la llengua catalana sigui la vehicular de l'ensenyament, tal i com indica la legislació vigent.

3. La comissió de normalització lingüística i el/la coordinador/a de la comissió de normalització lingüística del centre

L'actual comissió de normalització lingüística, que començà la seva tasca el curs 2000-01 per indicació de la direcció del centre, ha estat formada durant els darrers cursos per 6/7 persones, entre el quals sempre hi hagut:

- Un membre de l'equip directiu
- 5/6 membres del claustre, representant diferents departaments didàctics, un dels quals exerceix com a coordinador de la comissió de normalització lingüística.

Tot i que alguns anys hem intentat que formés part de la comissió algun representant de l'alumnat, les dificultats d'horari i organitzatives ho han impossibilitat.

D'entre les competències bàsiques de la comissió de normalització lingüística poden assenyalar-se:

1. Presentar propostes a l'equip directiu per a l'elaboració i modificació del projecte lingüístic de centre.
2. Elaborar un pla anual d'activitats per a la consecució dels objectius inclosos en el projecte lingüístic de centre.
3. Assessorar l'equip directiu quant a l'impuls i manteniment d'activitats encaminades a incentivar l'ús de la llengua catalana.

4. Donar informació i difusió entre els diferents estaments educatius de les mesures d'estímul que afavoreixin la realització de les mesures contemplades al projecte lingüístic de centre.
5. Els encàrrecs que pugui assignar-li la direcció o el Consell Escolar del centre relacionats amb la normalització lingüística.

Per la seva banda, la coordinació de la comissió de normalització lingüística és exercida per un dels membres de la comissió representants del claustre, a designació de la direcció. D'entre les seves competències poden assenyalar-se:

1. Gestionar i dinamitzar el projecte lingüístic del centre: redacció, modificació, actualització, objectius anuals, difusió... d'acord amb les línies que fixi la direcció i amb l'assessorament del conjunt de la comissió de normalització lingüística.
2. Assistir a les sessions de la comissió de coordinació pedagògica del centre, amb veu i sense vot.
3. Fer el seguiment del compliment de les indicacions del pla de normalització lingüística.
4. Fer el seguiment, conjuntament amb el departament d'orientació, departaments de llengües i equip directiu de les estratègies de suport lingüístic a la diversitat del centre.
5. Fomentar la realització de materials en llengua catalana per part del professorat, així com la seva adaptació a la realitat geogràfica, social i cultural del centre, contribuint, si cal, a la localització de suport tècnic pel que fa a vocabularis especialitzats.
6. En general, assessorar la resta de membres de la comunitat educativa en les qüestions de tot ordre relacionades amb la normalització lingüística.

4. La situació lingüística actual a l'IES Isidor Macabich

La gran majoria de l'alumnat d'ESO i Batxillerat de l'IES Isidor Macabich prové de les escoles adscrites al centre: els CEIPs de Jesús, Sant Rafel (adscripció compartida amb l'IES Sa Serra) i una part de l'alumnat de Can Misses. Part de l'alumnat té escasses competències en matèria de llengua catalana a més del creixent percentatge d'alumnat nouvingut, sense cap coneixement de la llengua pròpia d'Eivissa.

En aquest context, des del projecte educatiu del centre s'han de preveure mesures per analitzar quines són les característiques genèriques de l'alumnat del centre i donar resposta ràpida a les seves carències i necessitats específiques. Amb aquest objectiu, es realitzaren a l'inici del curs 2011-12 enquestes sociolingüístiques a l'alumnat i al professorat. Aquest curs 2016/17 hem fet una nova enquesta (amb algunes diferències amb la del curs 2011/12) per tal tenir actualitzades dades que ens serveixen per un major coneixement de la realitat sociolingüística del centre.

Per altra banda també hem actualitzat les dades referides a l'ús de les llengües catalana, castellana i anglesa com a llengües vehiculars als diversos nivells i etapes.

I també s'han de preveure mesures específiques per a l'alumnat nouvingut (que als darrers cursos ha augmentat de manera significativa) de tal manera que el centre d'ensenyament signifiqui també per a ells un bon sistema d'integració a una nova realitat social i d'arrelament a una nova terra. Per això es procurarà es necessari un adequat funcionament de Pla d'Acolliment Lingüístic -PALIC-, la qual cosa requereix dels recursos suficients i una bona organització amb la implicació de tot el centre.

En ser aquest un institut amb un pes important dels cicles formatius, tant de grau mitjà com de grau superior, també augmenta encara més la variabilitat de la tipologia de l'alumnat, ja que, en ser estudis de durada relativament curta, aquesta tipologia pot variar fàcilment d'un any a l'altre.

Pel que fa al **professorat**, és de destacar que una gran majoria es troba en possessió de les corresponents titulacions per exercir les seves classes en llengua catalana. Tot i això, diversos professors/es no realitzen les classes en llengua catalana tot i estar teòricament capacitats per fer-ho, fa que el percentatge de classes que es realitzen actualment en llengua catalana sigui inferior a les possibilitats teòriques dels professionals docents del centre.

Cas a banda és el d'algunes especialitats dels cicles formatius, on resulta difícil comptar amb professorat específic que compti amb la capacitat per ensenyar en llengua catalana.

També mereix comentari el fet que una part del professorat usi en principi la llengua catalana, però amb una tendència molt forta cap a la substitució, tant dins de l'aula com (especialment) fora d'ella, en el seu contacte amb l'alumnat (sobretot en les converses "extraacadèmiques"). Ha d'insistir-se en la necessitat d'evitar aquestes pràctiques diglòssiques, que només contribueixen a la llatinització de la llengua catalana i fan que els joves no la considerin una llengua d'ús normal en qualsevol situació.

Els usos lingüístics orals del **personal no docent** és un dels aspectes clars en què cal millorar, ja que no sempre utilitzen el català com a primera llengua de comunicació en les seves relacions amb la resta de la comunitat educativa (inclòs, òbviament, l'alumnat).

La **documentació** general del centre (documentació administrativa, butlletins de qualificacions, notificacions, etc.) és en llengua catalana, tret d'alguna excepció en les notificacions a pares, que a vegades es fan bilingües, probablement per manca d'una normativa més clara i explícita que la que regia fins ara.

Finalment, l'**ambientació general** del centre sol ser en llengua catalana en aquells aspectes que depenen del propi centre (retolació, nom del centre, avisos...), llevat d'alguna excepció que hauria de ser corregida. En el cas de cartells, anuncis, etc. que procedeixen de fora del centre la presència del català és molt irregular i caldria fer un seguiment per tal que fos la llengua habitual de comunicació al centre.

INFORME SOBRE ELS USOS LINGÜÍSTICS ENTRE L'ALUMNAT DE L'IES ISIDOR MACABICH. CURS 2016/2017

Aquest curs 2016-17 la Comissió de Normalització Lingüística del centre va decidir fer un estudi sobre l'ús del català i les actituds lingüístiques dels alumnes de l'IES Isidor Macabich. Aquest estudi ens pot servir per a fer-nos una idea bastant aproximada del coneixement i l'ús que fan del català els nostres alumnes. Anteriorment, el curs 2011-12 es va fer un estudi semblant. L'objectiu de l'actual estudi és aprofundir en aspectes com per exemple quina és la llengua familiar de l'alumnat, quin és l'ús que se'n fa de la llengua catalana entre l'alumnat dintre del centre i quin és l'ús del català en les relacions entre l'alumnat i el professorat. Així mateix es fa aquest estudi per tal de revisar l'actual Projecte Lingüístic del centre, tenint present els canvis de normativa, la situació sociolingüística del centre i de l'entorn i les dades sobre ensenyament en català al centre.

Metodologia

L'enquesta és contestada pels alumnes de forma anònima a l'aula d'ordinadors del centre durant l'horari escolar.

El nombre d'alumnes que contesta l'enquesta és el total dels presents a l'aula.

S'han comptabilitzat 451 respostes sobre una matrícula aproximada de 700 persones (el 64,4% del total de l'alumnat del centre). Han omplert l'enquesta el 73,2% de l'alumnat de 1r i 2n d'ESO, el 89% de 3r i 4t d'ESO, el 74,7% de Batxillerat, el 47% de FPB, el 39,6% de CFGM i el 47,2% de CFGS.

Lloc d'origen de l'alumnat

Quant al lloc de naixement de l'alumnat, un 78,9% del total del centre ha nascut a Eivissa o Formentera; un 2,9% a un altre lloc de parla catalana; un 4% a altres territoris de l'Estat espanyol; i un 14,2% a un altre país.

En el cas de l'alumnat de FP un 63% del total del centre ha nascut a Eivissa o Formentera; un 3,9% a un altre lloc de parla catalana; un 6,3% a altres territoris de l'Estat espanyol; i un 26,8% a un altre país.

Temps de residència a Eivissa

El 6,4% de alumnat fa 3 anys o menys que viu a Eivissa, el 15,5% fa més de 3 anys i el 78% va néixer a Eivissa

En el cas de l'alumnat de FP el 7,1% de alumnat fa 3 anys o menys que viu a Eivissa, el 29,1% fa més de 3 anys i el 63,8% va néixer a Eivissa

Llengua d'aprenentatge de la lecto-escriptura

Pel que fa a llengua en que varen aprendre a llegir i escriure, un 18,6% manifesta que ho va fer en català, un 27,7% en castellà, un 48,8% en català/castellà i un 4,9% en altres llengües.

En el cas de l'alumnat de FP respecte de la llengua en que varen aprendre a llegir i escriure, un 8,7% manifesta que ho va fer en català, un 34,8% en castellà, un 46,4% en català/castellà i un 10,1% en altres llengües.

Ús del català dins l'àmbit familiar

Quant a la llengua parlada en l'àmbit familiar, veiem que poc més de la quarta part de les llars tenen el català com única llengua pròpia: un 29,5% manifesten que parlen habitualment amb la mare en català, un 26,6% amb el pare i un 23,5% amb els germans.

Entre un 5/6% parlen català i castellà i entre un 55/58% tenen el castellà com a llengua habitual de la família. Finalment al voltant d'un 10% dels alumnes tenen com a llengua familiar altres llengües distintes del català i castellà.

En el cas de FP veiem que poc més de la quinta part de les llars tenen el català com única llengua pròpia: un 24,6% manifesten que parlen habitualment amb la mare en català, un 23,2% amb el pare i un 21,2% amb els germans.

Entre un 3/4% parlen català i castellà i entre un 53/60% tenen el castellà com a llengua habitual de la família. Finalment entre un 11/16% dels alumnes tenen coma llengua familiar altres llengües distintes del català i castellà.

Ús del català entre els companys

Hi ha una majoria de l'alumnat que manifesta que la seua llengua de comunicació amb els companys és castellà. Només un 3,5% del conjunt de l'alumnat manifesta que parla gairebé sempre en català amb els seus companys, un 29,3% manifesta que parla en castellà/català.

En el cas de l'alumnat de FP hi ha també una majoria de l'alumnat que manifesta que la seua llengua de comunicació amb els companys és castellà. Només un 4,3% del conjunt de l'alumnat manifesta que parla gairebé sempre en català amb els seus companys, un 23,2% manifesta que parla en castellà/català.

Ús del català alumnat-professorat

A la pregunta sobre amb quina llengua es comuniquen normalment amb el professorat, un 25,7% de l'alumnat respon que en català, un 25,5% en castellà i un 48% en català o castellà.

En el cas de FP les respostes a la pregunta sobre la llengua en què es comuniquen normalment amb el professorat, un 37,7% de l'alumnat respon que en català, un 47,8% en castellà i un 8,7% en català o castellà.

Ús del català als mitjans de comunicació i internet

Pel que fa a les preguntes sobre quin és l'idioma de les cadenes de TV que miren, de les emissores de ràdio que escolten i de les pàgines web que consultes habitualment, les respostes mostren una presència molt majoritària del castellà:

Un 86% responen que l'idioma de les cadenes de TV que miren i de les emissores de ràdio que escolten és el castellà i un 75,2% que l'idioma de les pàgines web que consulten habitualment és el castellà. El % dels que responen el català a aquestes preguntes és el 0,4% (tv i ràdio) i el 2,4% (internet). Un 7,8% pel que fa a les emissores de ràdio i televisió responen català/castellà i un 14% pel que fa als webs d'internet. Per últim entre un 5% i un 8% ho fan en un altre idioma.

Les dades de l'alumnat de FP són molt similars

Domini del català i del castellà

Hem demanat als nostres alumnes com creuen ells que saben parlar i escriure en les dues llengües oficials, català i castellà.

Les diferències són prou significatives respecte del domini que manifesten de cadascuna d'elles.

Pel que al fa al català oral, un 41% manifesten que el parlen molt bé, un 40,4% bé, un 16,2% regular i un 2,4% malament.

Pel que al fa al català escrit, un 31,5% manifesten que l'escriuen molt bé, un 52,1% bé, un 13,3% regular i un 3,1% malament.

En el cas de l'alumnat de FP, pel que al fa al català oral, un 34,6% manifesten que el parlen molt bé, un 37,8% bé, un 20,5% regular i un 7,1% malament.

Pel que al fa al català escrit, un 25,2% manifesten que l'escriuen molt bé, un 48,8% bé, un 18,1% regular i un 7,9% malament.

Pel que al fa al castellà oral, un 78% manifesten que el parlen molt bé, un 19,7% bé, i un 1,3% regular

Pel que al fa al castellà escrit, un 56,5% manifesten que l'escriuen molt bé, un 40,8% bé, un 2,2% regular i un 0,4% malament.

En el cas de l'alumnat de FP, pel que al fa al castellà oral, un 74,8% manifesten que el parlen molt bé, un 21,3% bé, un 3,1% regular i un 0,8% malament.

Pel que al fa al castellà escrit, un 59,1% manifesten que l'escriuen molt bé, un 37% bé, un 2,4% regular i un 1,6% malament.

També els hem demanat com consideren la seua comprensió i expressió oral en anglès. Un 51,9% la considera bona, un 37,7% regular i un 10,4% dolenta; pel que fa als alumnes de FP un 38,6% la considera bona, un 43,3% regular i un 18,1% dolenta

Conclusions

- La llengua pròpia d'Eivissa i Formentera es troba en clara minoria quant a llengua familiar dels alumnes. Els alumnes

que declaren com a llengua familiar el català o el català i castellà són al voltant d'un 30/35%. La resta tenen el castellà (55/60%) o altres llengües (10%). En cicles formatius, les diferències encara són més grosses. Sols un 25/30% té com a llengua familiar el català o el català i castellà, front d'un 70/75% que no la tenen; castellà (55/60%) i altres llengües (12/16%).

Respecte de la situació de fa 5 anys (quan es va fer la darrer enquesta sociolingüística al centre) ha disminuït el català com a llengua familiar i augmentat el castellà (entre 5 i 10 punts).

- La debilitat de llengua catalana com a llengua de comunicació entre els alumnes dintre de l'institut. Només un 3,5% del conjunt de l'alumnat manifesta que parla gairebé sempre en català amb els seus companys, un 29,3% manifesta que parla en castellà/català. Fa 5 anys un 14% dels alumnes manifestaven que parlaven català sempre o casi sempre.

Aquestes dades del nostre centre estan en la mateixa línia que indiquen els estudis de l'IAQSE a les avaluacions de diagnòstic fetes els darrers anys a 4t d'EP i a 2n d'ESO. En concret les dades de l'Avaluació de diagnòstic 2011/12 de indicaven que el 43,2% de l'alumnat de 2n d'ESO d'Eivissa i Formentera no fa ús del català (ni amb la família ni amb els amics ni amb els companys del centre). A l'Avaluació de diagnòstic del 2013/14 augmenta aquest percentatge: un 50,5% de l'alumnat de no fa ús del català en cap dels tres contextos esmentats.

- Majoritàriament els alumnes declaren que utilitzen tant el català com el castellà en les seves comunicacions amb el professorat. A continuació català i castellà (amb un 25% aproximadament cadascuna) és la segona opció de comunicació amb el professorat. A FP el castellà és majoritari com a llengua de comunicació amb el professorat. La situació en aquest aspecte respecte de fa 5 anys no ha millorat tampoc.

- El % dels alumnes que responen que escolten emissores de ràdio, miren cadenes de TV i consulten pàgines web en català és mínim: el 0,4% (tv i ràdio) i el 2,4% (internet). Un 7,8% pel que fa a les emissores de ràdio i televisió responen català/castellà i un 14% pel que fa als webs d'internet. Un 86% responen que l'idioma de les cadenes de TV que miren i de les emissores de ràdio que escolten és el castellà i un 75,2% que l'idioma de les pàgines web que consulten habitualment és el castellà .Per últim entre un 5% i un 8% ho fan en un altre idioma.
- També resulta significatiu com creuen els nostres alumnes que saben parlar i escriure en les dues llengües oficials, català i castellà. El % d'alumnes que manifesten tenir un domini dolent o regular del català és al voltant d'un 16/18%; en castellà no arriba al 5%.
- Si fa 5 anys es constata a l'estudi que la immigració tenia una especial incidència en cicles formatius on el percentatge dels nascuts a Eivissa es troba en minoria front dels nascuts a l'estranger o a un altre comunitat autònoma, aquesta situació ha variat: un 63% del total del centre ha nascut a Eivissa o Formentera; un 3,9% a un altre lloc de parla catalana; un 6,3% a altres territoris de l'Estat espanyol; i un 26,8% a un altre país.

% d'ensenyament en català, en castellà, en ambdues llengües (curs 2011/12) o en llengües estrangeres corresponents al curs 2011/12 i 2016/17

EN QUINA LLENGUA S'IMPARTEIX LA CLASSE	CATALÀ	CASTELLÀ	EN AMBUDES LLENGÜES	ANGLÈS (SECCIONS EUROPEES)
1r ESO A	16,66	58,33	25	
	48,38%	32,25%		19,35%
1r ESO B	33,33	33,33	33,33	
	48,38%	32,25%		19,35%
1r ESO C	45,45	27,27	18,18	

	60%	20%		20%
2n ESO A				
	56,76%	27%		8,1 % Ang 8,1 % Ale
2n ESO B				
	45,9 %	37,8 %		8,1 % Ang 8,1 % Ale
2n ESO C				
	66,67 %	16,67%		6,67 % Ang 6,67 % Ale 6,67 % Fra
3r ESO A	21,42	50	28,57	
	42,22 %	37,78 %		6,67 % Ang 6,67 % Ale 6,67 % Fra
3r ESO B	1a i 2 aval	1a i 2 aval	1a i 2 aval	1a i 2a aval
	23,07	46,15	15,38	15,38
	60%	20%		6,67 % Ang 6,67 % Ale 6,67 % Fra
	3a aval	3a aval	3a aval	
	15,38	46,15	15,38	
3r ESO C	30,76	30,76	38,46	7,5 % Ang 7,5 % Ale 7,5% Fra
	45%	32,5		
4t ESO A	1a aval	1a aval	1a aval	1a aval
	33,33	26,26	33,33	6,66
	2a i 3a aval	2a i 3a aval	2a i 3a aval	
	40	26,26	33,33	
	60,3 %	33,9 %		5,6 %
4t ESO B	50	40	10	
	55.8 %	30,2 %		6,9 % Ang 6,9 % Ale
4t ESO C	1a aval	1a aval	1a aval	1a aval
	33,33	26,26	33,33	6,66
	2a i 3a aval	2a i 3a aval	2a i 3a aval	2a i 3a aval
	40	26,26	33,33	
	65,2%	21,7%		6,5 % Ang 6,5 % Ale
1r Batx A	20 %	30 %	40 %	

	47,8 %	36,9 %		6,5 % Ang 4,3 % Ale 4,3% Fra
1r Batx B	30,76 %	50 %	15,3 %	
1r Batx C	25 %	62,5 %	1,2 %	
	54,5%	29,5 %		6,8 % Ang 4,5 % Ale 4,5% Fra
2n Batx A	55,5 %	11,1 %	33,3 %	
	55,7 %	23 %		5,7 % Ang 7,6 % Ale 7,6% Fra
2n Batx B	33,3 %	33,3 %	33,3 %	
2n Batx C	60 %	30 %	9 %	
	79,1%	14,5%		6,2 % Ang

* En aquest quadres es reflecteix el % d'ensenyament en català, en castellà, en ambdues llengües (curs 2011/12) o en llengües estrangeres. Tot i les diferències per fer comparatives entre els 2 cursos acadèmics (metodologia d'obtenció de dades, nombre diferent de grups,...), hem valorat que era pertinent reflectir-les per tal d'observar quina ha estat l'evolució en aquest aspecte.

* Les dades en negreta corresponen al curs actual i les altres al 2011/12

LLENGUA VEHICULAR DE LES MATÈRIES NO LINGÜÍSTIQUES CURS 2016/17	CATALÀ	CASTELLÀ	ANGLÈS
1r ESO	60%	26,15%	13,85%
2n ESO	71,62%	28,38%	
3r ESO	64,71%	35,29%	
4t ESO	70,75%	29,25%	
1r Batx	62,12%	37,88%	
2n Batx	82,43%	17,57%	

DADES SOBRE LLENGÜES VEHICULARS A F.P. CURS 2016/17

En quina llengua s'imparteix la classe?	CATALÀ	CASTELLÀ	BILINGÜE (en alguns casos trilingüe)	ANGLÈS
Instal·lacions de telecomunicacions (CFGM) 1r i 2n	0 %	5%	95%	
Instal·lacions elèctriques i automàtiques (CFGM) 1r i 2n	15%	25%	60%	
Sistemes de comunicació i informàtica (CFGS) 1r i 2n	0%	23%	77%	
Instal·lacions frigorífiques i de climatització (CFGM) 1r	0%	40%	60%	
Instal·lacions de producció de calor (CFGM) 2n	53%	47%	0%	
Electromecànica de Vehicles Automòbils (CFGM) 1r i 2n	67%	10%	23%	
Cuina i Gastronomia (CFGM) 1r i 2n	0%	83%	17%	
Serveis de Restauració (CFGM) 1r i 2n	3%	63%	25%	8%
Agències de Viatges i Gestió d'Esdeveniments (CFGS) 1r	27%	10%	50%	13%
Guia, informació i assistències turístiques (CFGS) 2n	33%	0%	47%	20% (Alemany)
Formació Professional Bàsica de Manteniment de Vehicles 1r i 2n	21%	7%	65%	7%
Formació Professional Bàsica en Cuina i Restauració 1r i 2n	26%	64%	3%	7%

Consideracions (conclusions) sobre l'ús de les llengües vehiculars al centre

A partir de les dades sobre l'ús del català, castellà i anglès com a llengües vehiculars del centre podem extraure les següents consideracions i comentaris:

- Pel que fa l'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat, l'ús del català com a llengua vehicular en tots els cursos i nivells supera el 50% i el podem situar una mitjana al voltant del 65%. Aquestes dades representen un augment significatiu respecte de les que tenim de fa 6 anys.
- La situació és clarament diferent a la Formació Professional. Tot i que a una bona part dels cicles hi figura un % elevat de classes que són "bilingües (o trilingües)", en diversos cicles hi ha % superiors al 40 % en castellà. Això ens indica que la presència del català com a llengua vehicular és bastant reduïda a la FP del centre, amb alguna excepció. Si fem una comparativa amb la situació de fa 6 anys, tot i les dificultats per poder-la fer donades les diferències de l'oferta formativa i els canvis produïts, podem assenyalar que no tan sols no s'ha produït un augment del català com a llengua vehicular, sinó una cert retrocés.

5. Principis i objectius generals

Els grans objectius i fonaments de la planificació lingüística de l'IES Isidor Macabich són:

- L'objectiu fonamental centre és que, tal i com estableixen les lleis vigents, qualsevol alumne en finalitzar la seva etapa educativa obligatòria ha de tenir plena competència d'ús tant oral com escrit de la llengua catalana, llengua oficial i única pròpia d'Eivissa, i de la llengua castellana. Aquesta competència ha de garantir-se en un pla d'igualtat real i no teòrica. A més, han de ser competents, tot i que a un altre nivell, en una llengua estrangera, en el nostre cas l'anglès.
- L'evolució plurilingüe i multicultural de la societat eivissenca, que compta amb un percentatge a tenir en consideració de ciutadans i ciutadanes estrangers/es, constitueix un repte formidable per a un sistema escolar que es pretén integrador, democràtic i respectuós tant de la cultura i la llengua pròpies com de les altres realitats culturals i lingüístiques presents a l'illa.
- La llengua catalana ha de ser la llengua vehicular i ambiental de l'ensenyament, a fi d'assegurar la competència dels alumnes en ambdues llengües, catalana i castellana; a més d'una llengua estrangera, en el nostre cas l'anglès, independentment del seu origen i condició social. Aquesta competència ha de ser el fruit d'un arrelament ben profund que neixi del respecte i estima a les diferents cultures que puguin conviure en aquesta terra i del respecte i estima d'aquestes envers el fet diferencial lingüístic i cultural eivissenc.
- El millor ensenyament és el que parteix del coneixement i estima de l'entorn natural, social i cultural de l'alumnat, i es vehicula a través de la llengua pròpia d'aquest entorn.
- A través del projecte lingüístic del centre es manifesta la voluntat d'assolir la plena normalitat lingüística, evitant la progressiva minorització de la llengua catalana. Una normalitat que ha d'assolir-se amb la participació activa del claustre de professors, del consell escolar, associacions de mares i pares i de les institucions públiques i culturals de l'entorn.

- La llengua catalana és la llengua pròpia del centre, és la llengua administrativa i la primera a usar-se en l'activitat docent i en la programació complementària i extraescolar.
- El centre assumeix com a propi el que s'indica a l'article 4, punt d de l'Ordre de la conselleria d'educació, cultura i esports de 12 de maig de 1998 (núm. 9755), on es defineix com a norma d'ús lingüístic de l'ensenyament en llengua catalana la que estableix que totes les actuacions docents realitzades tant pel professorat com per l'alumnat siguin en llengua catalana, així com el llibre de text i el material de consulta a disposició dels alumnes. D'aquí es deriven dos fets: un, que l'alumnat haurà de fer ús de la llengua catalana en totes les seves actuacions docents (intervencions a classe, apunts, controls...) en aquelles àrees impartides en llengua catalana; i dos, que els departaments a través de les seves programacions anuals i els professors a través de les seves programacions d'aula, hauran d'incloure objectius, procediments i actituds a tal efecte.
- Es procurarà ser coherent en el sentit de disposar que aquelles matèries que es donin en català a l'ESO i tinguin continuïtat en l'ensenyament postobligatori es continuïn impartint en llengua catalana.
- Es procurarà, en la mesura que sigui possible, que els ensenyaments de les llengües estrangeres tinguin en compte, a l'hora de fer traduccions o explicacions, l'ús de la llengua catalana.
- La llengua catalana serà la d'ús preferent en la programació de les activitats complementàries i extraescolars. Es fomentarà l'assistència a actes culturals en llengua catalana. Serà la llengua de les produccions pròpies del centre (revista, rètols, web del centre, xarxes socials, etc.).
- Es garantirà que l'alumnat procedent d'altres països pugui integrar-se el més aviat possible i sense traumes lingüístics al nostre sistema educatiu, a través dels plans d'acollida.
- Cap membre de la comunitat educativa podrà ésser discriminat per raó de llengua. Totes les actuacions que pretenguin afavorir l'ús de la llengua catalana o de garantir-ne el ple coneixement

s'hauran d'ajustar al principi de no separació dels alumnes en funció de la seva llengua d'origen o familiar. Aquests casos es derivaran cap al programa d'acollida.

- Fomentarem l'aprenentatge de l'anglès com a tercera llengua, sempre que disposem dels mitjans humans necessaris, de forma progressiva, racional i coherent, a través de la potenciació del programa com el de les Seccions Europees, la introducció de matèries no lingüístiques en llengua anglesa, l'ús de materials didàctics i complementaris en anglès i la sol·licitud de participació en programes europeus.

5.2. Objectius per àmbits

5.2.1. Docència

- En coherència amb el marc legal vigent i amb els principis bàsics assenyalats més amunt, la llengua catalana ha de ser considerada la llengua vehicular del centre. L'objectiu és que la totalitat de les àrees siguin en català, excepte aquelles que siguin assignatures específiques d'una llengua: castellà, anglès, alemany,... que es faran en el propi idioma i aquelles no lingüístiques que es determini que es faran en llengua anglesa en cada curs. El Pla d'Actuació Lingüística anirà establint objectius concrets per a cada curs escolar per tal d'assolir progressivament aquest objectiu general.
- Com a objectiu mínim i immediat es tractaria de consolidar que tots els alumnes del centre han de tenir almenys el 50% de les hores lectives impartides en català i que les matèries de les àrees de Ciències socials i Ciències de la naturalesa són impartides en català a tots els grups de l'ensenyament obligatori.
- Es tendrà especial cura a complir amb la norma legal i el principi bàsic assenyalats més amunt que indiquen que en les classes que es realitzin en llengua catalana totes les actuacions docents realitzades tant pel professorat com per l'alumnat seran en llengua catalana. Es considera que una classe funciona en català quan les explicacions del professor o de la professora siguin en

aquesta llengua, les intervencions de l'alumnat són en català, quan el llibre de text (si n'hi ha), sigui en català i tots els/les alumnes l'hi tinguin, quan s'hi reparteixin els diferents materials didàctics, l'alumnat hi prengui els seus apunts i s'hi redactin les proves de manera generalitzada.

- El professorat que imparteix les classes en llengua catalana procurarà mantenir la coherència lingüística en les seves relacions amb l'alumnat fora del marc estricte de l'aula.

- Les programacions dels Departaments Didàctics, Famílies Professionals i Comissions es faran en llengua catalana, així com les actes, les memòries finals de curs i les comunicacions amb l'alumnat o amb els pares i mares. Els Departaments Didàctics i de Famílies Professionals tindran en compte la necessitat de disposar de material didàctic en català a l'hora d'adquirir o sol·licitar material bibliogràfic o audiovisual. Es donarà preferència a la versió catalana quan s'hagin d'adquirir llibres o materials audiovisuals existents en català i en castellà.

- D'existir versió catalana del llibre de text, aquesta serà la d'ús exclusiu en totes les matèries (incloses aquelles que s'imparteixin en llengua castellana).

- El material de suport bilingüe necessari per a les àrees de llengua estrangera i les àrees impartides en llengua anglesa (diccionaris, CD's, gramàtiques, etc.) haurà de ser en català, sempre que sigui possible.

5.2.2. Entorn, administració i presència externa

- Tots els elements de retolació, a tots els espais del centre, seran en llengua catalana (aules, sala de professors, entrada i corredors, secretaria, laboratoris, biblioteca, tallers, gimnàs...). S'hi inclou també la retolació del bar del centre (llistats de preus, pissarres amb el què s'hi ofereix, etc.).

- El centre utilitzarà la llengua catalana en totes les comunicacions escrites adreçades als diferents membres de la comunitat escolar.
- El centre utilitzarà sempre la llengua catalana per presentar-se en actes públics, anunciar actes culturals que organitza o en els quals participa i per adreçar-se als mitjans de comunicació.
- Les activitats proposades pels departaments d'orientació, d'activitats extraescolars, etc. seran prioritàriament en llengua catalana.
- La llengua catalana ha de ser la llengua usada pel personal docent o administratiu del centre en representar-lo en actes públics (claustres, consells escolars, reunions de pares, rodes de premsa, etc.) i culturals.
- El personal d'administració i de serveis ha de tenir els coneixements de llengua catalana necessaris per al desenvolupament de les seues funcions.
- El centre procurarà estar subscript a publicacions periòdiques en llengua catalana de temàtica diversa, des d'informació general fins a revistes especialitzades. Aquest material restarà a la biblioteca a la disposició de tota la comunitat educativa.

6. PROGRAMA D'ACOLLIDA LINGÜÍSTICA I CULTURAL (PALIC)

1.- Introducció

Els centres educatius han de possibilitar l'accés i el posterior domini de la llengua catalana a l'alumnat nouvingut, fet que els permetrà incorporar-se i integrar-se en la comunitat escolar que els rep i en la societat en general. Aquesta és la funció que s'atorga al Programa d'Acolliment Lingüístic i Cultural; no obstant això, a l'hora de dissenyar el programa cal considerar els reptes que es presenten i la dificultat que el procés entraña.

En primer lloc, és important tenir en compte que els objectius del programa no van dirigits únicament a l'aprenentatge de la llengua catalana i al coneixement del nou entorn cultural que els rep, sinó també a propiciar l'adaptació en un sistema escolar nou i la integració en el grup en el qual s'incorpora. Aquest curs 2016-17 el programa ha atès alumnat procedent de Paraguai (4), Equador (3), Itàlia (3), Marroc (2), Lituània (1), Romania (1), Bèlgica (1), Irlanda (1), Uruguai (1). La resta d'alumnes atesos pel programa provenen de diversos indrets de l'Estat espanyol en què no es parla català (Galícia, Madrid, Jaén, I. Canàries, Terol).

En segon lloc, i aprofundint en l'anterior, el bagatge amb què arriba cada alumne/-a és també singular i requereix, en cada cas, d'un tractament i seguiment individualitzat. El fet de conèixer la llengua castellana, si procedeixen d'un país llatinoamericà, ofereix, d'una banda, un avantatge, però al mateix temps no és garantia d'una incorporació més senzilla, ja que sovint hi ha una diferència molt gran entre el sistema educatiu de procedència i el d'acollida. Quan l'alumnat no coneix cap de les dues llengües o fins i tot prové d'un país de llengua no romànica, les dificultats a atendre es van magnificant.

En tercer lloc, i molt important no oblidar-ho, l'arribada al nostre sistema educatiu al llarg del curs, s'esdevé de manera continuada al llarg dels mesos, cosa que confereix un nou repte al PALIC a l'hora d'atendre la diversitat de nivells i de situacions que es van generant. A tall d'exemple, en el nostre centre iniciaren el curs 11 alumnes i

al llarg del curs han passat pel programa fins a 24 alumnes, dels quals 19 acabaran el curs, ja que s'han produït canvis motivats per circumstàncies diverses (tres alumnes han tornat al seu país d'origen, una alumna ha entrat en un programa ALTER i un alumne s'ha incorporat de ple al seu grup de referència).

Atenent als reptes anteriors, hem de valorar el PALIC com una proposta organitzativa que inclou un conjunt d'actuacions que s'han de dur a terme des de l'arribada de l'alumne nouvingut al centre i fins que aquest es pugui integrar de ple al grup de referència amb garanties d'èxit.

2.- Objectius

- a) Assumir, com a centre, els canvis que comporta la interacció cultural amb alumnes procedents d'altres països.
- b) Aconseguir que el nou alumnat compregui el funcionament del centre i s'hi adapti, establint una bona relació amb els companys i professorat.
- c) Reconèixer la identitat, la història educativa que duu implícit l'alumnat nouvingut, ja que són el punt de partida per aplicar estratègies d'ensenyament adequades.
- d) Potenciar un sentiment de pertinença a una nova comunitat, amb una llengua pròpia, per tal d'aconseguir un procés educatiu de tot l'alumnat i una societat que practiqui els valors de convivència i d'interculturalitat.
- e) Actuar de forma global com a centre davant l'arribada d'alumnat estranger. Els equips docents, el Departament d'Orientació, el claustre, l'equip directiu... queden implicats en l'anàlisi de la nova situació.

3.- Protocol d'actuacions

Quan una família nouvinguda arriba al centre per formalitzar la matrícula del seu fill/-a, l'informa de quin és el nivell educatiu al qual s'incorpora el nou alumne i es concerta dia i hora per fer una entrevista amb la coordinadora del PALIC i amb un cap d'estudis. En aquesta reunió s'informa del funcionament del centre i es lliura l'agenda i l'horari de classes, així com també s'informa de les hores que haurà d'anar a l'aula PALIC. Seria important fer una visita guiada per les instal·lacions del centre. Emplenaran un qüestionari sobre aspectes que permetin conèixer la situació escolar, familiar i personal de l'alumne.

En ocasions es recorre a la figura d'un alumne tutor; sobretot quan es tracta d'un alumne que no té coneixement de cap de les dues llengües. Es procura trobar un alumne del centre de la mateixa procedència que pugui solucionar els dubtes que apareguin i n'estigui pendent en horari de pati (si és possible, és un alumne del mateix grup). Aquest càrrec només pot ser voluntari.

Abans de la incorporació o durant la mateixa setmana de la incorporació, el cap d'estudis i el responsable de PALIC informaran en una reunió extraordinària el tutor i l'equip educatiu de tots aquells aspectes que siguin rellevants per donar una millor resposta educativa a cada alumne.

4.- Coordinació del professorat

En el curs 2016-17 el Programa d'Acollida Lingüística i Cultural ha comptat amb 7 hores que han estat distribuïdes segons necessitat de l'alumnat i intentant, inicialment, tenir en compte el nivell de coneixements de l'alumnat, però que, finalment, donat l'augment d'alumnes al llarg del curs, ha acabat en una barreja de nivells difícil d'atendre. Generalment surten en hores de Llengua Catalana i d'optativa. En el cas d'alumnes que no coneixen cap de les dues llengües, cal agafar altres hores per completar el seu horari PALIC (generalment, es treu d'aquelles que tenen major càrrega lingüística, ja que és on té major dificultat per seguir les explicacions.)

Ha d'haver-hi un/-a responsable o coordinador/-a, que fa de tutor/a de l'alumnat d'acollida i de pont amb la resta de l'equip docent. La primera de les funcions pot desenvolupar-se si es dota d'hores i el grup presenta un nombre d'alumnes que pugui ser atès (és molt complicat fer de tutor o de tutora d'un grup en què hi ha alumnat de tots els cursos d'ESO, provinents de zones molt diferenciades i amb necessitats també força diferents.)

Aquest docent responsable del grup d'acollida convocarà una reunió extraordinària de l'equip educatiu quan hi hagi noves incorporacions d'alumnes, per tal de donar a conèixer les diferents realitats personals del nou alumnat i que es posin en marxa les adaptacions curriculars en aquelles matèries en què sigui necessari.

És necessari també que mantingui una estreta relació amb el tutor/-a de l'aula de referència per a una millor adaptació de l'alumnat nouvingut al nostre sistema educatiu.

Es faran les següents reunions de coordinació:

Reunió inicial de l'equip d'Orientació amb els equips docents, en què tracten l'especificitat de l'alumnat amb necessitats educatives especials, entre els quals es troben els alumnes nouvinguts. Cal recordar, en aquesta reunió, el paper del responsable de PALIC i la responsabilitat compartida de l'equip educatiu en l'adaptació de l'alumnat nouvingut al nou sistema educatiu. Seria important lliurar el document realitzat pel Departament d'Orientació sobre diverses mesures d'atenció a l'alumnat nouvingut (adaptacions, tipus d'activitats, metodologia, com avaluar...)

Reunió de seguiment en què, al principi de la reunió, caldria tractar les necessitats detectades en l'alumnat nouvingut, les dificultats d'aprenentatge, d'integració en el grup...

Reunió setmanal de tutors

Reunió setmanal entre el professorat que imparteix PALIC (Aquest hauria de disposar en el seu horari d'una sessió setmanal per coordinar-se.)

5.- Organització de l'alumnat

Agrupaments per facilitar l'organització dels processos d'ensenyament aprenentatge per a alumnes d'incorporació tardana:

Aula d'acolliment: En el nostre centre aquesta es destina a alumnat procedent de països de llengües romàniques, amb coneixement del castellà, a alumnat procedent d'altres contrades de llengua romànica que no empren el castellà i als que provenen d'indrets de parla no romànica. És a dir, hi conflueixen tots. Actualment compta amb 7 hores, que es distribueixen segons la dificultat que presenta cada alumne.

Caldria considerar que l'Ordre de la Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats de dia 14 de juny de 2002, per la qual es regula l'elaboració i l'execució del Programa d'acolliment lingüístic i cultural adreçat a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu de les Illes Balears que cursa estudis als instituts d'educació secundària, preveu la possibilitat de comptar amb 16 hores (màxim) i també contempla que l'alumnat nouvingut que no parla cap de les dues llengües pugui fer una immersió de fins a dotze setmanes en què

apregui exclusivament la llengua catalana i la castellana. Pensam que aquesta és una necessitat que cal considerar de cara al curs vinent, ja que l'alumnat que arriba amb aquestes característiques no rep, ara mateix, l'atenció que requereix i es veu abocat al fracàs escolar. Són comptats els casos d'alumnes amb aquestes característiques que són capaços d'ensortir-se'n en el context actual del programa.

6.- Incidències en el currículum

Feta una diagnosi inicial basada en el contacte amb la família i en una prova de nivell curricular que ens orientarà de les seves necessitats educatives, el currículum s'haurà d'ajustar perquè l'alumne pugui fer de manera autònoma activitats reforçades amb diversos materials.

Els diferents departaments didàctics hauran de seleccionar i preparar aquests materials didàctics i activitats adaptades, com per exemple confeccionar un recull d'imatges de vocabulari bàsic de l'àrea. En cas necessari, s'hauran d'elaborar adaptacions curriculars significatives i preparar materials específics. El Departament d'Orientació podrà facilitar models i donar indicacions per a les elaboracions de les ACI.

Dins el pla d'acció tutorial s'especificaran activitats d'acollida que inclouran activitats de dinàmica de grup, l'objectiu de les quals serà la integració del nouvingut dins el grup.

7.- Serveis externs

Des del Departament d'Orientació s'establiran canals de comunicació amb els serveis externs que puguin col·laborar per a la millora de l'atenció educativa als alumnes de PALIC, com són els Serveis Socials municipals, els mediadors culturals, associacions...

8.- Avaluació

9 De l'alumnat

Què avaluam?

D'una banda s'avaluarà la consecució dels objectius establerts a les diferents àrees, que quedarà marcat a les adaptacions

curriculars que es faran de cada alumne. Aquestes adaptacions hauran de marcar molt bé quins són els criteris d'avaluació de cada un dels alumnes.

D'altra banda, es valorarà també el comportament i la convivència, la comprensió oral i escrita en el marc de les adaptacions realitzades, la responsabilitat i la participació, els hàbits de feina i estudi, actitud social d'integració, respecte, correcció, assistència i puntualitat... Es farà un seguiment del seu procés d'integració i adaptació.

Com avaluam?

Per avaluar les diferents àrees, caldrà dissenyar instruments d'avaluació especials. S'ha d'avaluar segons els continguts treballats en l'adaptació curricular. Els criteris d'avaluació per a nous alumnes no poden ser els mateixos que la resta del grup. Cal avaluar les capacitats, les aptituds i les actituds de l'alumne. Els continguts específics de la matèria queden en segon pla respecte a l'aprenentatge de la llengua. Les proves d'avaluació tendran enunciats breus, clars, de continguts bàsics i amb suport visual.

En el cas que a l'alumne se li hagi fet una adaptació curricular significativa, se l'ha d'avisar, igual que a la resta de l'alumnat que es trobi en aquests casos, de les dificultats que (en cas d'estar al segon cicle d'ESO) pot tenir per seguir estudis de batxillerat.

De forma excepcional, es considera que un equip docent, podria decidir la no avaluació d'un alumne si la seva arribada ha estat molt propera al moment de l'avaluació del trimestre. Per a l'alumnat acabat d'arribar, és més positiu rebre un butlletí que digui que a causa del poc temps d'estada al centre no ha pogut ser encara avaluat dels continguts i se li valori un comportament i una actitud, que rebre un butlletí amb totes les matèries avaluades amb insuficient.

Qui avalua?

Les àrees específiques seran avaluades pels professors responsables d'aquestes. Hi ha ocasions en què l'alumne nouvingut surt en alguna de les hores de les àrees específiques i llavors cal tenir en compte aquest fet en l'avaluació de la matèria.

En cas que l'alumne assisteixi a l'aula d'acollida en l'horari de l'optativa, la nota que es posarà serà la de PALIC. Pel que fa a la nota de llengua catalana, es posa conjuntament entre la professora de la matèria i la de l'aula PALIC, ja que generalment no podem atendre l'alumnat en totes les hores de llengua catalana.

Es tracta d'un programa obert que en tot moment permet l'entrada i la sortida de l'alumnat, sempre segons els resultats de l'avaluació feta per l'equip de professorat del programa. De la mateixa manera es farà un informe final de tot l'alumnat inclòs en el programa (apareix en la memòria del programa).

L'equip educatiu, conjuntament amb el Departament d'Orientació, valorarà el seu procés d'adaptació i integració al centre i els aspectes psicoafectius.

b) Del PALIC

S'avaluaran, anualment, per part de tots els implicats:

7. El grau de consecució dels objectius.
8. Es revisaran aspectes com les reunions realitzades, la suficiència de l'horari, resultats de l'alumnat... Tots aquests aspectes apareixen recollits en la memòria de PALIC.

9.- Recursos

Recursos humans:

Durant el curs 2016-17 el programa ha estat atès per dues professores del Departament de Filosofia.

És necessari que els docents responsables del programa comptin amb una hora de coordinació. D'altra banda, l'atenció de reforç a les tasques del tutor/-a del grup en què es troba cada un dels alumnes nouvinguts hauria de correspondre al Departament d'Orientació (ajudar en activitats de cohesió de grup, possibles dificultats d'adaptació al nou sistema, detecció de problemes psicoafectius...)

Cal destacar una vegada més en aquest apartat la necessitat d'una feina coordinada i cohesionada per part de tot l'equip docent.

Recursos materials:

Seria interessant tenir un arxiu de documentació sobre els sistemes educatius del lloc de procedència de l'alumne/-a, en ocasions ens trobam que hi ha una diferència molt gran, i no ens en feim conscients fins molt avançat el curs.

Elaborar una carpeta de tutoria PALIC on hi hagi recollida la informació de cada un dels alumnes i que estigui disponible a prefectura d'estudis.

Cal tenir material adaptat en cada un dels Departaments o bé recollir en una carpeta disponible en xarxa les fitxes adaptades que anam elaborant per a l'alumnat nouvingut, de manera que estiguin disponibles per als nous alumnes que aniran arribant.

Cal ordenar i recollir el material que hem anat adquirint per a l'alumnat PALIC en un espai diferent a la Biblioteca i que permeti un accés senzill i a l'abast del professorat responsable del Programa (Per al proper curs s'ha suggerit l'aula 17 per a tal efecte). També seria força necessari tenir un espai que fos l'AULA PALIC.

7. El tractament de les diverses llengües presents al currículum

Les tres llengües (català, castellà i anglès) que treballam i utilitzam al centre en els diferents ensenyaments són presents de forma quotidiana, encara que amb diferents intensitats d'ús, en totes les activitats curriculars i no curriculars de l'institut.

Per assolir un objectiu tan ambiciós com és el domini de tres llengües consideram que és imprescindible, a l'hora de determinar com s'han d'impartir les diferents àrees o matèries del currículum, realitzar les compensacions necessàries per tal que, l'alumnat que acabi l'ensenyament obligatori, pugui utilitzar de forma correcta i normal tant el català com el castellà, i amb el màxim domini possible almenys d'una llengua estrangera, en el nostre cas l'anglès.

- 7.1 El projecte lingüístic de centre ha d'ajudar a identificar les mancances del centre respecte al tractament curricular adequat de les llengües i facilitar criteris per poder-les subsanar al pla curricular de centre o amb actuacions concretes a la programació general anual.
- 7.2 Les assignatures de llengua catalana i llengua castellana tenen la consideració d'assignatures instrumentals bàsiques. Per aquest motiu, s'haurà de fer un esforç especial a fi de garantir l'adequada atenció a la diversitat. A l'hora de planificar els cursos els corresponents departaments didàctics podran sol·licitar que s'adoptin les mesures necessàries a aquest efecte (agrupaments flexibles per nivells de coneixements, grups de suport per a l'alumnat amb dificultats, etc.).
- 7.3 Els departaments didàctics de llengües hauran de coordinar les seves programacions i la seua tasca docent de manera que:
 - S'evitin repeticions innecessàries.
 - S'unifiquin criteris (sobretot metodològics) i instruments d'avaluació.
 - S'estableixin mecanismes adequats per als alumnes d'incorporació tardana.

- Es defineixin criteris per a l'elecció de materials curriculars, complementaris, didàctics...
- Es coordini l'oferta d'optatives.
- Es defineixi el tractament que s'ha de donar a la literatura.
- S'unifiqui la terminologia metalingüística.
- Es donin pautes per superar els problemes d'interferències lingüístiques.

7.5. El domini oral i escrit de les llengües catalana i castellana ha d'implicar la capacitat per conèixer i utilitzar els distints registres i adaptar-los a les diferents situacions.

7.6. A través del coneixement de les llengües s'han de desenvolupar una sèrie de capacitats que es poden resumir en els objectius generals següents:

1. Comprendre discursos orals i escrits, tot reconeixent les diferents finalitats i les situacions de comunicació en què es produeixen.
2. Expressar-se oralment i per escrit amb coherència i correcció, d'acord amb les diferents finalitats i situacions comunicatives i adoptant un estil expressiu propi.
3. Conèixer i valorar la realitat lingüística d'Eivissa, de la societat i les variants de cada llengua, superant estereotips sociolingüístics i considerant els problemes que plantegen les llengües en contacte.
4. Utilitzar recursos expressius, lingüístics i no lingüístics en els intercanvis comunicatius propis de la relació directa amb altres persones.
5. Reconèixer i analitzar els elements i característiques dels mitjans de comunicació, per tal d'ampliar les destreses discursives i desenvolupar actituds crítiques davant els seus missatges, valorant la importància de les seves manifestacions en la cultura contemporània.
6. Beneficiar-se i gaudir autònomament de la lectura i de l'escriptura com a formes de la comunicació i fonts d'enriquiment cultural i de plaer personal.
7. Interpretar i produir textos d'intenció literària, orals i escrits, des de postures personals crítiques i creatives, valorant les

obres rellevants de la tradició literària com a mostres del patrimoni cultural.

8. Reflexionar sobre els elements formals i els mecanismes de la llengua en els seus plans fonològic, morfosintàctic, lèxic-semàntic i textual i sobre les condicions de producció i recepció dels missatges en contextos socials de comunicació per tal de desenvolupar la capacitat de regular les pròpies produccions lingüístiques.
9. Analitzar i jutjar críticament els diferents usos socials de les llengües, evitant els estereotips lingüístics que suposen judicis de valor i prejudicis (classistes, racistes, sexistes, etnocèntrics...) mitjançant el reconeixement del contingut ideològic del llenguatge.
10. Utilitzar la llengua com a instrument per a l'adquisició de nous aprenentatges, per a la comprensió i anàlisi de la realitat, la fixació i el desenvolupament del pensament i la regulació de pròpia activitat.

8. El Pla d'Actuació Lingüística per a l'any 2017-2018.

8.1. Mesures per a prendre immediatament després de l'aprovació del projecte lingüístic revisat:

8.1.1. Instar tot el professorat capacitat per a exercir en llengua catalana a fer les classes en aquesta llengua, molt especialment aquell professorat dels cicles formatius amb capacitat per exercir en llengua catalana.

8.1.2. Es tindrà cura que tota la documentació que s'envii als diferents membres de la comunitat escolar sigui en llengua catalana.

8.1.3. Comprovar que tota la retolació del centre estigui en llengua catalana i substituir aquella que no hi estigui.

8.1.4. En la mesura que sigui possible, el centre procurarà participar en totes aquelles activitats encaminades al foment de la llengua catalana que s'organitzin a Eivissa.

8.2. Mesures a ser implementades en el curs 2017/18:

8.2.1. El centre demanarà a la conselleria d'Educació que la dotació de professorat per a totes les places dels cicles formatius es faci amb professorat lingüísticament capacitat en llengua catalana.

8.2.2. Es procurarà augmentar la coordinació entre els departaments didàctics de llengua catalana i llengua castellana de cara a avançar en l'assoliment dels objectius exposats al punt 7 d'aquest projecte.

8.2.3. La redacció del Pla d'acolliment a l'alumnat d'incorporació tardana tindrà cura de garantir especialment el coneixement de la llengua catalana. A tal fi, es sol·licitarà, en funció del que

s'indiqui en aquest pla, que es doti el centre amb els recursos necessaris per al seu compliment (especialment de personal).

8.2.4. Es procurarà potenciar l'ús de la llengua catalana en totes les activitats extraescolars, de tal forma que es faciliti la comunicació espontània en aquesta llengua amb nous interlocutors, fent servir uns registres diferents dels que es donen dins l'escola.

8.2.5. S'estudiarà la possibilitat d'institucionalitzar algun tipus d'intercanvi d'estudiants amb algun altre centre d'estudis de qualsevol dels territoris de parla catalana, per a combinar el foment de l'ús de la llengua catalana amb la possibilitat de conèixer gent i llocs d'interès.

8.2.6. Es faran controls periòdics sobre l'acompliment del projecte lingüístic, per part de la coordinació de la CNL i amb el vistiplau de la direcció del centre.

8.2.7. A final de curs la Comissió de Normalització Lingüística elaborarà una memòria concisa sobre les actuacions en aquesta matèria, que podrà incloure propostes de modificació del propi projecte lingüístic. Aquestes propostes de modificació també podran provenir directament de la comissió de coordinació pedagògica.